

Handläggningstid och djurvälstånd vid icke-akuta omhändertaganden enligt 9 kap. 5 § Djurskyddslagen

Viktoria Studzinska

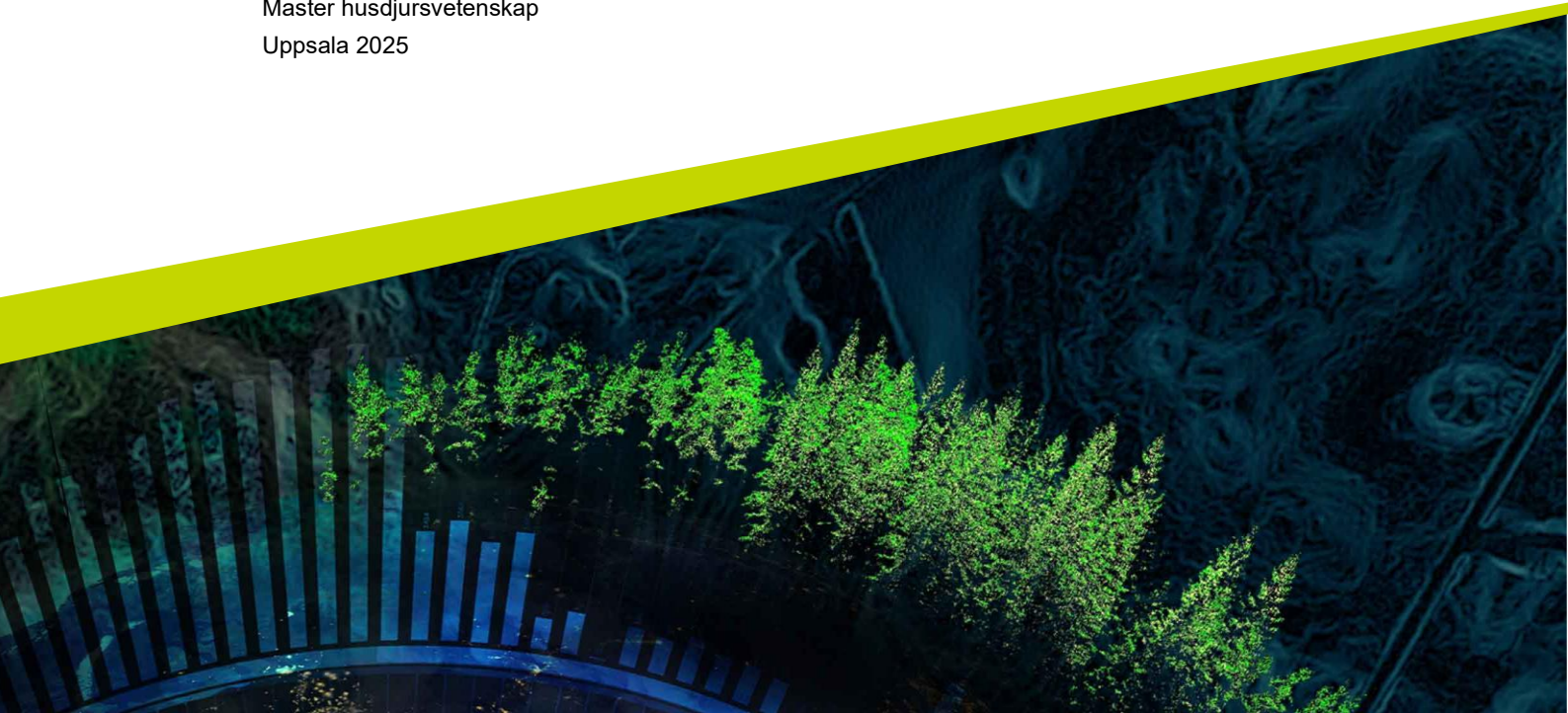
Examensarbete/Självständigt arbete • 30 hp

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU

Institutionen för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd; Djurskydd

Master husdjursvetenskap

Uppsala 2025

Handläggningstid och djurvelfärd vid icke-akuta omhändertaganden enligt 9 kap. 5 § Djurskyddslagen

Processing time and Animal Welfare in non-urgent seizures under chapter 9, section 5 of the Swedish Animal Welfare Act

Viktoria Studzinska

Handledare: Frida Lundmark Hedman, Sveriges Lantbruksuniversitet,
Institutionen för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd;
Djurskydd

Examinator: Lotta Berg, Sveriges Lantbruksuniversitet, Institutionen för
tillämpad husdjursvetenskap och välfärd; Husdjurens miljö och
hälsa

Omfattning: 30 hp
Nivå och fördjupning: Avancerad nivå, A2E
Kurstitel: Independent project in Animal Science
Kurskod: EX0870
Program/utbildning: Husdjursvetenskap - mastersprogram
Kursansvarig inst.: Institutionen för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd
Utgivningsort: Uppsala
Utgivningsår: 2025
Upphovsrätt: Alla bilder används med upphovspersonens tillstånd.

Nyckelord: Djurskydd, djurvelfärd, länsstyrelsen, djurskyddslagen,
omhändertagande.

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap
Institutionen för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd

Sammanfattning

Djurskydd och djurvälstånd är två ämnen som tar större plats i dagens samhälle än förr. Länsstyrelsen är den kontrollmyndighet som ska se till att djurskyddslagstiftningen i Sverige följs av djurhållare. I denna studie undersöks hur djurens välfärd kan påverkas av tiden det tar att omhänderta djuren i icke akuta ärenden. Syftet med detta arbete är att undersöka hur omhändertaganden enligt 9 kap. 5 § DL genomförs och vad som påverkar handläggningstiden.

Hypotesen var att djurvälståndet påverkas negativt när det tar förhållandevis lång tid från att länsstyrelsen startar ett ärende till att djuren omhändertas. I detta arbete undersöktes länsstyrelsens arbete vid omhändertagande av djur enligt 9 kap. 5 § DL genom att samla in handlingar och utföra intervjuer. Under studien begärdes det ut beslut för omhändertagande enligt 9 kap. 5 § DL som beslutades under år 2023, från samtliga länsstyrelser. Denna kvantitativa data sammanställdes sedan i Microsoft Excel och figurer utformades för att kunna visa resultatet. I studien samlades även kvalitativa data in i form av intervjuer med djurskyddshandläggare. Intervjuerna var semi-strukturerade, vilket innebär att följdfrågor kunde ställas för att få mer intressant information för studien. Respondenternas svar antecknades i ett Google drive-dokument. Resultatet från intervjuerna sammanställdes och den viktigaste och mest intressanta informationen för studien presenterades i arbetet.

Enligt resultatet kan djurs välfärd påverkas av hur lång tid det tar att omhänderta djur enligt 9 kap. 5 § DL. Det finns möjlighet att omedelbart omhänderta djur enligt 9 kap. 6 § DL om djur anses vara utsatta för ett direkt, pågående lidande. Att omhänderta djur enligt 9 kap. 5 § DL är en process där omhändertagandet är en sista utväg och där djurhållare ofta har fått flera chanser att rätta till brister i sin djurhållning. Enligt resultatet tar det i genomsnitt (medianvärde) elva månader att omhänderta djur enligt 9 kap. 5 § DL, från det att ett ärende först initieras. Av resultaten framgår det att flera respondenter anser att det råder resursbrist på länsstyrelsernas djurenheter och att detta kan påverka hur lång tid det tar för ärenden att hanteras.

Nyckelord: Djurskydd, djurvälstånd, länsstyrelsen, djurskyddslagen, omhändertaganden.

Abstract

Animal protection and animal welfare are two topics that occupy a larger space in today's society than before. Increased knowledge and interest in these areas are making society more aware of these issues. The County Administrative Board (CAB) is the competent authority responsible for ensuring that the animal welfare legislation in Sweden is followed by animal owners. This study examines how animal welfare can be affected by the time it takes to seize animals in non-urgent cases. The purpose of this work was to investigate how seizures under Chapter 9, Section 5 of the Animal Welfare Act (DL) are carried out and what affects the processing time. The hypothesis was that animal welfare is negatively affected by the time it takes from when the CAB starts a case until the animals are seized.

This work examines the CAB's handling of animal seizures under Chapter 9, Section 5 DL by collecting documents and conducting interviews. During the study, seizure decisions under Chapter 9, Section 5 DL made during 2023 were requested from all CAB's. This quantitative data was compiled in Microsoft Excel, and graphs were created to help interpret the results. Qualitative data was also collected through interviews with animal welfare officers. The interviews were semi-structured, meaning follow-up questions could be used to gain more valuable information for the study. Responses were recorded in a Google Drive document. The interview results were summarized, and the most important and interesting information for the study was presented.

The results indicate that extended delays in the process of seizing animals under Chapter 9, Section 5 of the Animal Welfare Act may have a detrimental impact on animal welfare. There is always an option to seize animals under Chapter 9, Section 6 DL if the animals are deemed to be in immediate suffering. Seizures under Chapter 9, Section 5 DL are considered a last resort, where the animal owner has been given several opportunities to correct deficiencies in their animal care. The results show that the median time to seize animals under this section is eleven months from when a case is first initiated. Several respondents indicated that there is a lack of resources in the animal units of the CAB, which may affect the handling time of cases.

Keywords: Animal protection, animal welfare, the county administrative board, the animal welfare act, seizure of animals.

Innehållsförteckning

Figurförteckning	8
Förkortningar	9
1. Introduktion	10
1.1 Djurvälfärd	10
1.2 Djurskyddet i Sverige	11
1.2.1 Djurskyddslagstiftningen	11
1.2.2 Jordbruksverket	12
1.2.3 Länsstyrelsen	12
1.3 Omhändertagande av djur, djurförbud och straff	14
1.4 Övriga centrala regelverk som styr länsstyrelsens handläggning	16
1.4.1 Förvaltningslagen (2017:900)	16
1.4.2 Delgivningslagen (2010:1932)	16
2. Syfte	18
3. Material och metod	19
3.1 Kvantitativa data	19
3.2 Kvalitativa data	20
3.2.1 Utformning av intervjuguiden	20
3.2.2 Intervjuer	20
3.3 Etiska överväganden	21
4. Resultat	22
4.1 Kvantitativa data	22
4.1.1 Tidsåtgång	22
4.1.2 Djurslag	23
4.1.3 Förekomst av förelägganden	24
4.2 Kvalitativa data – intervjuer med djurskyddshandläggare	24
4.2.1 Länsstyrelsernas rutiner	24
4.2.2 Tidsaspekter i ärendehantering vid icke-akuta omhändertaganden	26
4.2.3 Respondenternas uppfattning om lagstiftningens utformning	26
4.2.4 Påverkas djurens välfärd?	27
4.3 Resursbrist	28
5. Diskussion	29
5.1 Påverkas djurvälfärden av tidsintervallet?	29
5.2 Är lagstiftningen tillräcklig?	31
5.3 Resursbrist	31
5.4 Studiens metod	32
5.4.1 Studiens felkällor	33

5.4.2 Framtida forskning	33
6. Slutsats	35
Referenser.....	36
Populärvetenskaplig sammanfattning	39
Bilaga 1.....	41

Figurförteckning

Figur 1. En överblick av hur ärenden hanteras av länsstyrelsen.	13
Figur 2. Antal månader från första kontroll fram tills dess att respektive länsstyrelse fattade beslut att omhänderta djuren. I figuren visas den kortaste, längsta samt medelvärdet för de tio länsstyrelserna som ingick i studien. Antal ärenden i figuren (n=27). De ärenden som innebar beslut på grund av tidigare djurförbud exkluderades.....	23
Figur 3. I figuren framkommer vilka djurslag som omfattades av de omhändertagandebeslut som tio länsstyrelser gjorde enligt 9 kap. 5 § DL under år 2023. I kategorin "övriga sällskapsdjur" ingick djurslagen tamkanin och sköldpadda. Antal ärenden är 27 (n=27), det förekom ärenden där flera djurslag omhändertogs därav är totala antalet beslut i figuren högre, 29.	24

Förkortningar

EU	Europeiska unionen
DL	Djurskyddslagen
Kap	Kapitel
SLU	Sveriges lantbruksuniversitet
WOAH	World organization for animal health

1. Introduktion

Djurskydd och djurvälstånd har idag en större plats i samhället än tidigare, inte minst inom forskningen (Lundmark et al., 2014). I takt med den ökande kunskapen väcks även etiska diskussioner kring djurvälstånd. Det är djurägaren, den som tar hand om djuren samt den som hanterar dem, som ansvarar för att djurens välfärd är god (Jordbruksverket, 2025a). Djurhållaren har en skyldighet att känna till och följa den aktuella djurskyddslagstiftningen. Om lagstiftningen inte följs kan en konsekvens bli att djuren omhändertas av länsstyrelsen (9 kap. 1 § Djurskyddslagen, 2018:1192).

1.1 Djurvälstånd

Djurvälstånd definieras och förklaras ofta utifrån tre överlappande perspektiv: biologisk funktion, djurets känslor och ett naturligt liv (Fraser, 2003). Enligt Världsförbundet för djurhälsa (hädanefter kallad WOAAH) avser djurvälstånd djurets fysiska och mentala tillstånd i relation till de förhållanden där djuret lever och dör (WOAH, 2024).

Under lång tid har fokus inom djurskydd och djurvälstånd legat på att säkerställa att djur inte utsätts för lidande (Miller & Chinnadurai, 2023). Idag utvecklas synen på vad som utgör god djurvälstånd (Mellor, 2016; Voogt et al., 2023). Ett välkänt begrepp inom området är de fem friheterna, där just frånvaro av lidande står i centrum (Mellor, 2016). De fem friheterna omfattar: frihet från hunger och törst, frihet från obehag, frihet från smärta, skador och sjukdom, frihet att utföra naturliga beteenden, samt frihet från rädsla och lidande (Mellor, 2016).

De fem domänerna är en mer utvecklad modell av de fem friheterna. Inom denna teori inkluderas näringsbehov, miljö, hälsa, beteende och mental status (Hampton et al., 2023). Teorin betonar att även djurens positiva upplevelser är centrala för att uppnå god välfärd. Det handlar inte enbart om att undvika hunger och törst, utan om att säkerställa att djurens näringsbehov tillgodoses. Djurens kost bör enligt modellen vara näringsrik, balanserad och anpassad till respektive djurarts behov (Hampton et al., 2023). Inom de fem friheterna lyfts främst frånvaron av negativa tillstånd, såsom hunger, fram som grundläggande för överlevnad (Mellor, 2016). I kontrast till detta förespråkar modellen med de fem domänerna att djur ska ha ett "liv värt att leva", vilket innefattar upplevelser av positiva känslor och en god psykisk och fysisk hälsa (Mellor, 2016).

I svensk djurskyddslagstiftning är djurväl-färden central. I propositionen till djurskyddslagen beskrivs vad som avses med en god djurväl-färd och ett gott djurskydd enligt lagstiftningen. Enligt propositionen Ny djurskyddslag (2017/18:147) är en förutsättning för god djurväl-färd att djuren hålls i en miljö som främjar deras välbefinnande (Regeringen, 2018). Det innebär att djuren ska kunna utföra naturliga beteenden som de är starkt motiverade att utföra. Vidare i propositionen framgår att djurväl-färd inkluderar både den biologiska funktionen, djurens känslor och det naturliga livet (Regeringen, 2018). I samma proposition betonas också att djurhållaren ska ha kompetens om djuren som hålls.

Till skillnad från den tidigare svenska djurskyddslagen (1988:534) innehåller den nuvarande djurskyddslagen (2018:1192) även ett uttryckligt syfte att främja god djurväl-färd (1 kap. 1 § DL). Lagstiftningen speglar därmed den vetenskapliga utvecklingen, där fokus inte längre enbart ligger på att undvika lidande, utan också på att aktivt främja djurens välbefinnande.

1.2 Djurskyddet i Sverige

Det finns gemensam internationell djurskyddslagstiftning inom EU som alla medlemsländer är skyldiga att följa (EUR-lex, 2024). Syftet med denna EU-lagstiftning är att skydda djur från onödigt lidande och smärta (Väärikkälä et al., 2020). Utöver EU-lagstiftningen har varje medlemsland möjlighet att, inom vissa områden, införa mer detaljerade och strängare nationella regler i syfte att stärka djurskyddet ytterligare (Väärikkälä et al., 2020). I Sverige regleras djurskyddet genom en nationell lagstiftning bestående av en lag, en förordning och ett flertal föreskrifter (Jordbruksverket, 2024a).

1.2.1 Djurskyddslagstiftningen

Djurskyddslagen (2018:1192), hädanefter kallad DL, är den mest övergripande rättsakten inom svensk djurskyddslagstiftning. Den kompletteras av djurskyddsförordningen och Jordbruksverkets föreskrifter. Riksdagen stiftar lagar som DL, men det är regeringen som lämnar förslag på nya lagar eller ändringar i befintliga lagar genom så kallade propositioner. Djurskyddsförordningen (2019:66) syftar till att förtydliga och komplettera DL, och beslutas av regeringen. De mest detaljerade reglerna återfinns dock i Jordbruksverkets föreskrifter, som riktar sig mot specifika djurslag eller verksamheter (Jordbruksverket, 2025a).

Djurskyddslagstiftningen omfattar alla djur som hålls av människan men även vissa vilda försöksdjur (1 kap. 2§ DL). I 1 kap. 1§ DL står det ”*Denna lag syftar till att säkerställa ett gott djurskydd och främja en god djurväl-färd och respekt för*

djur”. Lagstiftningen syfte är att skydda djur från lidande och samtidigt främja deras välfärd.

1.2.2 Jordbruksverket

Enligt 8 kap. djurskyddsförordningen är det Jordbruksverket som har det centrala och vägledande ansvaret för djurskyddet i Sverige. Enligt 8 kap. 10§ ska Jordbruksverket ge stöd och råd till kontrollmyndigheterna. Vidare framgår det av 8 kap. 11§ djurskyddsförordningen att Jordbruksverket är ansvarigt för att sammankalla det råd där Jordbruksverket, länsstyrelsen och Livsmedelsverket tillsammans ska verka för mer rättssäkra, effektiva och likvärdiga djurskyddskontroller. Jordbruksverket är regeringens expertmyndighet som bland annat har i uppdrag att skriva djurslagsspecifika föreskrifter, vägleda länsstyrelserna som är de som utför djurskyddskontrollen, samt sammanställa kontrollstatistik årligen i en nationell djurskyddsrapport. Jordbruksverket vägleder länsstyrelsens arbete om hur kontroller ska genomföras (Jordbruksverket, 2025a).

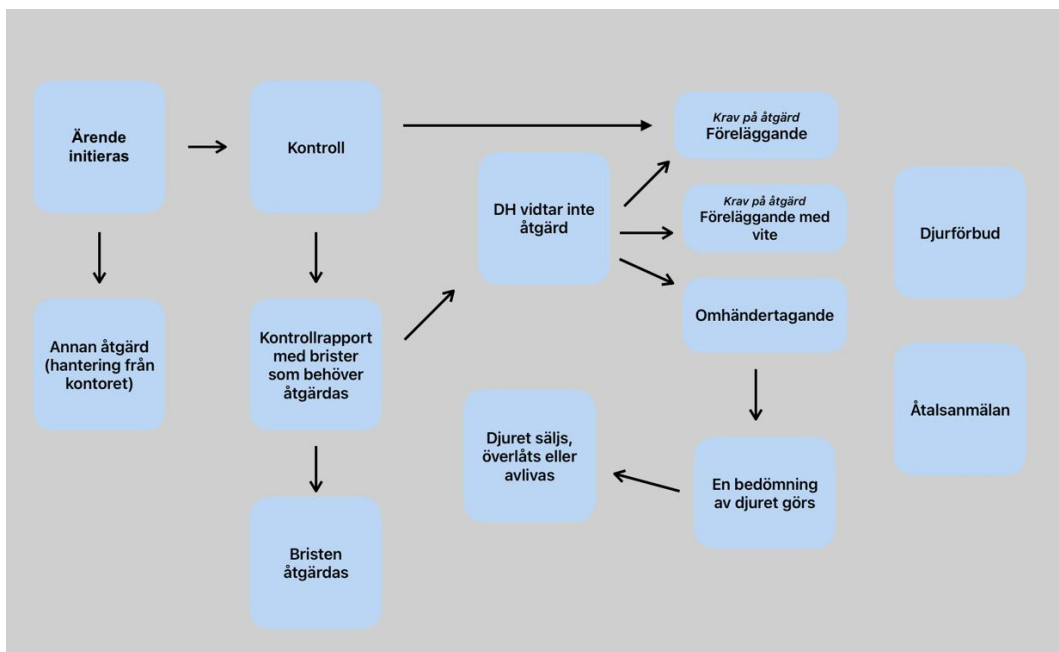
1.2.3 Länsstyrelsen

Länsstyrelsen är den regionala myndighet som har i uppdrag av regeringen att kontrollera och se till att djurskyddslagstiftningen följs. Länsstyrelsen arbetar också förebyggande genom att informera och utbilda djurägare om djurskyddet i Sverige (Jordbruksverket, 2024a).

Kontroller genomförs utifrån olika mål och riskbedömningar (Lundmark Hedman et al., 2021). Majoriteten av de planerade normalkontrollerna ska vara riskbaserade, men viss andel kan vara slumpmässigt utvalda. Utöver planerade kontroller gör länsstyrelserna även uppföljningar efter klagomål från allmänheten (Lundmark Hedman et al., 2021). Normalkontroller riktas främst mot lantbruk men även verksamheter som kennlar och stuterier omfattas (Jordbruksverket, 2024a).

År 2023 genomförde länsstyrelserna 8 333 fysiska kontroller i hela landet (Jordbruksverket, 2024b). Det inkom 15 002 klagomål till länsstyrelserna nationellt, vilket är det högsta antalet klagomål sedan 2014, då länsstyrelsen tog emot cirka 12 800 klagomål (Jordbruksverket, 2024b).

Länsstyrelsen är också ansvarig för att fatta beslut om omhändertagande av djur när detta bedöms nödvändigt. Enligt 9 kap. 8 § DL ska länsstyrelsen så snart som möjligt efter ett omhändertagande fatta beslut om vad som ska ske med djuren.

Figur 1. En översikt över hur ärenden hanteras av länsstyrelsen. Figuren visar processen i ett djurskyddsärende samt vilka olika steg som kan förekomma, där omhändertagande av djur är den sista utvägen.

Ett ärende som leder till ett omhändertagande av djur enligt 9 kap. 5§ DL är ofta en lång och tidskrävande process. Djurhållaren får flera möjligheter att åtgärda brister, och om dessa inte rättas till - trots förelägganden, ibland inklusive förelägganden med vite, kan länsstyrelsen som sista utväg för att upprätthålla ett gott djurskydd besluta om omhändertagande av djuren. Länsstyrelsens målsättning är att djurhållaren i första hand ska rätta till bristerna, baserat på kontrollrapporter och förelägganden där det tydligt framgår vad som behöver åtgärdas för att djurskyddslagstiftningen ska följas.

När ett ärende initieras, oftast efter ett klagomål från allmänheten, prioriteras det och kan hanteras på olika sätt (Fig. 1). Ärendet kan antingen hanteras administrativt från kontoret, till exempel genom att ett brev skickas till djurhållaren, eller genom att en fysisk kontroll utförs hos djurhållaren (Jordbruksverket, 2022). Om det utförs en djurskyddskontroll så finns vägledning och checklistor för hur kontrollen ska utföras (Jordbruksverket, 2022).

Om en kontroll utförs skriver djurskyddshandläggaren en kontrollrapport efteråt. Denna rapport skickas sedan till djurhållaren. Den information som kontrollrapporten ska innehålla regleras av 10 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2022:13) om offentlig kontroll på djurskyddsområdet, saknr L144 och av artikel 13 1 punkten Europaparlamentets och rådets förordning (EU)

2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel¹. I kontrollrapporten framkommer det bland annat vad som behöver rättas till, samt till när djurhållaren har åtagit sig att åtgärda dessa brister, för att lagstiftningen ska uppfyllas. Om djurhållaren inte åtgärdar bristerna finns det flera möjliga alternativ (Fig. 1), där det vanligaste är ett beslut om föreläggande. Om djurhållaren fortfarande inte åtgärdar bristerna kan länsstyrelsen besluta om ytterligare förelägganden eller föreläggande med vite. Om ingen förbättring sker trots dessa åtgärder, beslutar länsstyrelsen vanligtvis om omhändertagande av djuren enligt 9 kap. 5 § DL.

Det förekommer dock undantag från denna process. Beroende på hur allvarliga bristerna är kan ett omhändertagande enligt 9 kap. 5 § DL beslutas tidigare i processen, men det kan också finnas utrymme för ytterligare förelägganden innan ett omhändertagande blir aktuellt. Ett föreläggande kan beslutas av både domstol och myndighet, men enligt 8 kap. 9 § DL är det länsstyrelsen som har befogenhet att besluta om förelägganden i djurskyddsärenden.

I ett föreläggande framkommer vad djurhållaren måste åtgärda i sin djurhållning och till när detta ska vara gjort (Jordbruksverket, 2022). Enligt Jordbruksverket (2022) *Vägledning för offentlig kontroll av djurskydd i djurhållning av tamdjur* ska föreläggandet vara tydligt och djurhållaren ska inte kunna missförstå vad som efterfrågas av denne. Tidpunkten när bristerna ska vara åtgärdade beror på allvarlighetsgraden av bristen (Jordbruksverket, 2022). Om länsstyrelsen anser att det inte räcker med ett föreläggande för att motivera en djurhållare att åtgärda bristerna så får länsstyrelsen besluta om föreläggande med vite. Ett vite är ett ekonomiskt påtryckningsmedel som utgörs av en summa som ska betalas av djurhållaren om bristerna inte åtgärdas inom avsatt tid (Jordbruksverket, 2025a). Enligt lagen (1985:206) om vite ska vitets storlek baseras med hänsyn till djurhållarens ekonomiska förhållanden. Sista steget i processen om djurhållaren inte åtgärdar bristerna som länsstyrelsen anmärker på är ett omhändertagande enligt 9 kap. 5 § DL (Fig.1); i de fall där djuren är utsatta för ett pågående lidande kan djuren omhändertas omedelbart med stöd av 9 kap. 6 § DL.

1.3 Omhändertagande av djur, djurförbud och straff

Ett omhändertagande ska endast ske när det bedöms vara utsiktslöst att bristerna kommer åtgärdas (9 kap. 5–6 §§ DL). Länsstyrelsen har flera regelverk att

¹ EUT L95/1, 15.03.2017, Celex 32017L0625

förhålla sig till vid beslutsfattande kring omhändertagande av djur. Ett omhändertagande enligt 9 kap. 5 § DL är en process (se Figur 1) som ofta tar lång tid, eftersom länsstyrelsen i första hand arbetar för att djurhållaren ska ges möjlighet att rätta till bristerna. Omhändertagande är därför en sista utväg i dessa ärenden.

Djur kan omhändertas med stöd av 9 kap. 5–6 §§ DL, beroende på omständigheterna i det enskilda fallet. I denna studie ligger fokus på 9 kap. 5 § DL, som lyder:

”Länsstyrelsen ska besluta att ett djur ska omhändertas om

1. djuret otillbörligt utsätts för lidande och detta inte rättas till efter tillsägelse av kontrollmyndigheten,
2. ett beslut som har meddelats enligt 8 kap. 9 § inte följs och beslutet är av väsentlig betydelse från djurskyddssynpunkt, eller
3. ett beslut om djurförbud enligt 1 § eller ett beslut om avveckling av djurinnehav enligt 3 § inte följs.

Länsstyrelsen ska ansvara för att omhändertagandet verkställs.”

Om djurhållaren inte har åtgärdat de påtalade bristerna och inte har följt förelägganden, kan länsstyrelsen besluta om omhändertagande enligt 9 kap. 5 § DL. Sådana beslut fattas även i fall där en person bryter mot ett tidigare beslutat (fortfarande giltigt) djurförbud.

Omedelbara omhändertaganden regleras av 9 kap. 6 § DL. Länsstyrelsen har befogenhet att omhänderta djur omedelbart om det bedöms vara nödvändigt (9 kap. 6 § DL). Det kan till exempel vara aktuellt när det bedöms som utsiktslöst att djurhållaren kommer att åtgärda bristerna, eller när djuren utsätts för så pass allvarligt lidande att ett snabbt ingripande krävs (Regeringen, 2018).

Enligt den nationella djurskyddsrapporten för år 2023 utfördes fler omedelbara omhändertaganden (9 kap. 6 § DL) än icke omedelbara omhändertaganden (9 kap. 5 § DL) (Jordbruksverket, 2024b). Det beslutades då om 956 omedelbara omhändertaganden och 163 icke omedelbara omhändertaganden (Jordbruksverket, 2024b).

Länsstyrelsen kan även fatta beslut om djurförbud enligt 9 kap. 1 § DL. Ett djurförbud innebär att djurhållaren inte får äga, ta hand om djur eller ansvara för djur. Djurförbudet kan vara artspecifikt, vilket innebär att en person till exempel kan förbjudas att ha hästar men fortfarande få hålla hundar eller andra djur (9 kap. 2 § DL). Syftet med såväl omhändertagande av djur som djurförbud är att förebygga att framtida djur far illa (Jordbruksverket, 2022).

Det är även straffbart att bryta mot djurskyddslagstiftningen. Straffets omfattning beror på hur allvarligt brottet är samt om det har begåtts uppsåtligt eller genom oaktsamhet. Vid uppsåt eller grov oaktsamhet kan djurhållaren dömas till böter eller fängelse i upp till två år (10 kap. 1 § DL). Har djuren utsatts för lidande kan en person även dömas för djurplågeri (16 kap. 13 § Brottsbalken, (1962:700)). Straffet för djurplågeri beror på allvarlighetsgrad, straffet kan vara böter eller fängelse i högst två år (16 kap. 13 § Brottsbalken). Om brottet bedöms vara grovt blir straffet som lägst fängelse i sex månader och som högst fängelse i fyra år. För att djurplågeri ska betraktas som grovt kan det handla om att handlingen ”1. har inneburit allvarligt lidande för djuret eller djuren, 2. har omfattat ett större antal djur, eller 3. annars har varit av särskilt hänsynslös eller farlig art” (6 kap. 13 § Brottsbalken). Fängelsestraff kan utdömas i form av villkorlig dom (prövotid).

1.4 Övriga centrala regelverk som styr länsstyrelsens handläggning

1.4.1 Förvaltningslagen (2017:900)

Utöver djurskyddslagstiftningen behöver länsstyrelsen även ta hänsyn till förvaltningslagen och proportionalitetsprincipen vid beslutsfattande. Proportionalitetsprincipen innebär att myndigheten inte får fatta mer ingripande beslut än vad som är nödvändigt (5 § förvaltningslagen, 2017:900). Enligt förvaltningslagen (2017:900) är länsstyrelsen även skyldig att kommunicera sina beslut med berörda parter, vilket kan vara en tidskrävande process. Förvaltningslagen är en subsidiär lag, vilket innebär att andra lagar och förordningar har företräde om inte annat anges (4 § förvaltningslagen, 2017:900).

1.4.2 Delgivningslagen (2010:1932)

Länsstyrelsen är enligt 7 § delgivningslagen (2010:1932) skyldig att delge djurhållaren de beslut som fattas i det aktuella ärendet. Delgivning är en rättslig process som säkerställer att en person har tagit del av ett beslut eller en handling. I djurskyddsärenden innebär det att den berörda parten ska delges beslut innan tiden för överklagande börjar räknas. Länsstyrelsen har möjlighet att använda så kallad förenklad delgivning enligt 24 § delgivningslagen (2010:1932) för att korta handläggningstiden. För att detta ska vara möjligt måste myndigheten först informera den berörda om att förenklad delgivning kan komma att användas (24 § delgivningslagen). Förenklad delgivning innebär att handlingar skickas till den

senast kända adressen (22–23 §§ delgivningslagen), och att kvittering av mottagandet inte krävs.

2. Syfte

Syftet med detta arbete var att undersöka hur omhändertaganden enligt 9 kap. 5 § DL genomförs och vilka faktorer som påverkar handläggningstiden.

Följande frågeställningarna har legat till grund för arbetet:

- Hur lång tid tar det från att en djurhållare får en första kontroll till dess att djuren omhändertas enligt 9 kap. 5 § DL?
- Hur påverkas djurens välfärd när ett ärende om omhändertagande enligt 9 kap. 5 § DL drar ut på tiden?
- Vilka faktorer påverkar tiden det tar att omhänderta djur enligt 9 kap. 5 § DL?

Hypotesen är att djurvälståndet påverkas negativt om det tar lång tid från att länsstyrelsen inleder ett ärende till dess att beslut om omhändertagande enligt 9 kap 5 § DL fattas.

3. Material och metod

I denna studie användes både kvantitativ och kvalitativ metod för att undersöka hur omhändertaganden enligt 9 kap. 5 § DL genomförs och vad som påverkar handläggningstiden.

3.1 Kvantitativa data

Den kvantitativa analysen fokuserade på att identifiera handläggningstider i ärenden enligt 9 kap. 5 § DL. Handlingar från samtliga omhändertaganden enligt 9 kap. 5 § DL som beslutats under år 2023 begärdes ut från Sveriges 21 länsstyrelser. De handlingar som specifikt begärdes ut var beslut där det framgick när ärendet startade och när beslutet fattades. I dessa beslut fanns det varierande mängd information men i majoriteten av fallen framgick antalet djur, vilket djurslag det handlade om samt en beskrivning av ärendets gång.

I mejlet där handlingarna begärdes ut informerades även Länsstyrelsen om vad de begärda handlingarna skulle användas till. I detta arbete behandlades inga personuppgifter, vilket också framgick i mejlet till länsstyrelsen.

Samtliga handlingar som inkom laddades ner på en persondator i separata mappar, en mapp för varje län. Data har sedan förts in i Microsoft Excel och sammanställts i en för ändamålet skapad analysmall. Varje län analyserades först var för sig, genom att antal ärenden som förekom under utvald tidsperiod antecknades. Det noterades även detaljer för varje ärende om när ärendet initierades, anledningen till att ärendet initierades, när beslut om omhändertagande fattades, vilket djurslag och hur många djur det handlade om, samt om djurhållaren hade tidigare förelägganden och i så fall hur många.

I första steget av analyserna inkluderades alla inkomna handlingar från länen. De ärenden som handlade om djur som omhändertogs på grund av att djurhållaren hade djurförbud sedan tidigare analyserades dock inte vidare i nästa steg, eftersom tiden för omhändertagande hade blivit missvisande. Ärenden där personer har djurförbud kan se ut att vara mycket långa tidsmässigt, eftersom personen kan ha fått djurförbud för till exempel tio år sedan och sedan haft djur till och från, vilka gång på gång har omhändertagits. Av denna anledning blev två län uteslutna inför det andra steget då dessa endast hade beslut om omhändertaganden fattade på grund av djurförbud. I det andra steget gjordes ytterligare en analysmall, i Microsoft Excel, där de åtta län som bidrog med handlingar ingick, exklusive de två län som endast haft djurförbudsärenden. Kategorier som ingick i denna analys var antal beslut, antal fattade beslut på grund av missförhållanden, antal beslut fattade på grund av djurförbud, antal djur, minsta tid för beslut, medelvärde för

beslut och längsta tid för beslut. I analysen ingick även kategorier för djurslag, beslut rörande hund, katt, kanin, häst, lantbruksdjur, fjäderfä eller sköldpadda. Medelvärde, median och spridning beräknades för att ge en övergripande bild. Utifrån detta utformades tabeller för att underlätta tolkning av resultatet. Resultatet åskådliggjordes genom att presentera den kvantitativa data med hjälp av figurer samt i beskrivande text.

3.2 Kvalitativa data

För att få en bättre och djupare förståelse kring processen och tidsåtgången när djur omhändertas enligt 9 kap. 5 § DL genomfördes även intervjuer av djurskyddshandläggare anställda på flera av landets länsstyrelser. En förfrågan om att delta på intervjun skickades via mejl till Sveriges samtliga länsstyrelser. Det kriterium som behövde uppfyllas var att de som var intresserade av att delta i intervjun behövde ha deltagit vid ett eller flera omhändertagande.

3.2.1 Utformning av intervjuguiden

En intervjuguide utformades med totalt tio huvudfrågor (Bilaga 1). Till huvudfrågorna formulerades även följdfrågor som kunde ställas om respondenten inte fick med allt som eftersöktes i huvudfrågan. Intervjun var semistrukturerad, vilket tillät att eventuella följdfrågor ställdes. Varje intervju planerades pågå 45 minuter, men det planerades in för ytterligare tid vid behov.

3.2.2 Intervjuer

Samtliga intervjuer hölls online med hjälp av datorprogrammet Zoom.se. En zoom-länk skickades ut till samtliga respondenter i förväg. Samtliga respondenter fick tillgång till frågorna i förväg för att kunna förbereda sig. Detta var inget krav som tydligt framgick vid mejlkonversationerna inför intervjuerna, men då det efterfrågades av en respondent gjordes lika för alla.

Innan intervjun började presenterades upplägget av intervjun, samt ämnet och idén till detta arbete. Alla intervjuer utfördes av samma person.

Under intervjuerna antecknades respondenternas svar i ett Google Drive dokument. Frågorna var infogade i dokumentet och svaren antecknades systematiskt under varje fråga. Intervjuerna spelades även in med syfte att kunna analysera svaren ytterligare och fylla i det som eventuellt inte hann nedtecknas i detalj under intervjuerna.

Den kvalitativa data som erhöles från intervjuerna har analyserats genom en innehållsanalys där det genomfördes en tematisk kodning av intervju svaren för att

kunna identifiera centrala mönster och uppfattningar om faktorer som påverkar handläggningstiden. Innehållet i respondenternas svar analyserades och jämfördes med varandra och de svar som bedömdes vara särskilt intressanta, antingen med olika eller lika åsikter, utifrån studiens syfte lyftes i resultatet.

3.3 Etiska överväganden

Alla intervjuer genomfördes med informerat samtycke och respondenterna garanterades anonymitet. Studien har följt forskningsetiska riktlinjer vad gäller hantering av känslig information, transparens och respekt för deltagarnas integritet.

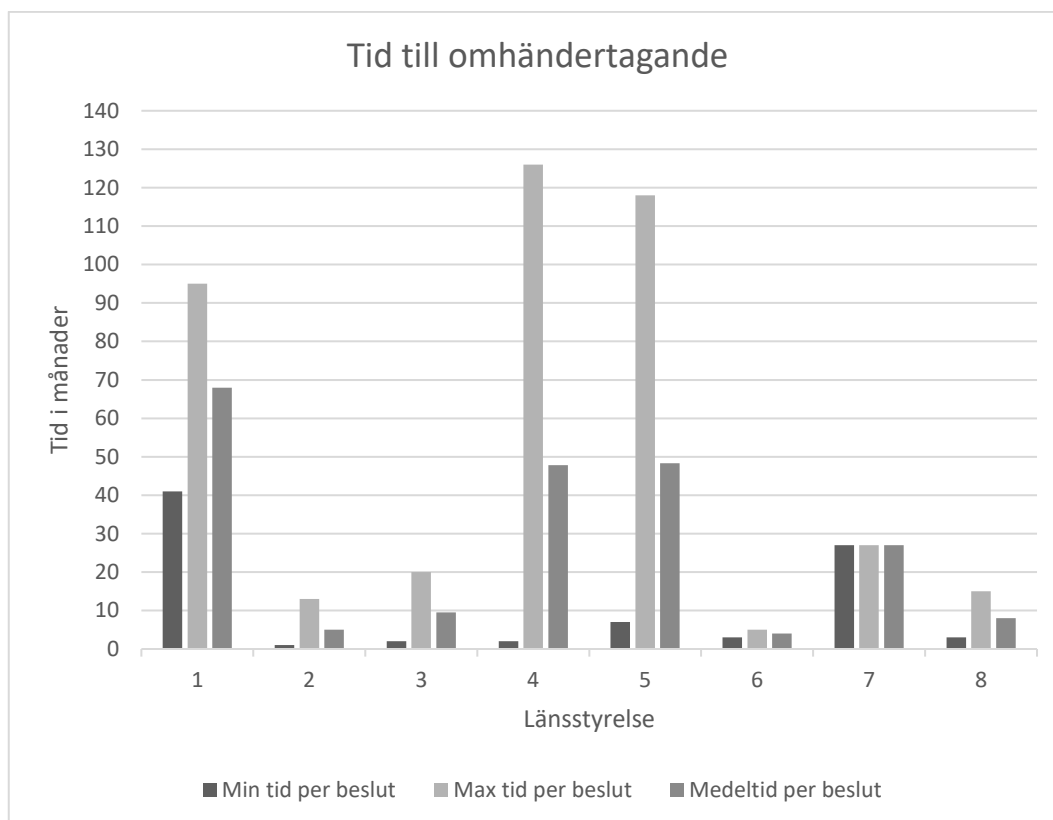
4. Resultat

4.1 Kvantitativa data

Handlingar erhöills från elva av 21 länsstyrelser. En länsstyrelse kunde inte bidra med handlingar eftersom det inte fanns några ärenden där djur omhändertagits med stöd av 9 kap. 5 § DL under år 2023. Övriga länsstyrelser gav inte ut handlingar kostnadsfritt till studenter, varvid det bedömdes bli för kostsamt att ta del av dessa. Totalt kom det in handlingar från 53 ärenden där djur omhändertagits med stöd av 9 kap. 5 § DL. Bland dessa 53 ärenden handlade 23 ärenden om att djur omhändertagits på grund av att djurägaren sedan tidigare hade djurförbud. Detta innebär att 30 ärenden är de som inkluderas i denna studies beräkningar.

4.1.1 Tidsåtgång

Resultatet visade att det varierade hur lång tid det tog att i ett ärende besluta om att omhänderta djur enligt 9 kap. 5 § DL (Fig. 2). Den kortaste tiden var precis under en månad och den längsta tiden för ett ärende var drygt 120 månader, det vill säga drygt 10 år (Fig. 2). Enligt medianen tog det elva månader att besluta om ett omhändertagande från det att ett ärende initierades tills beslut om omhändertagande fattades. Noteras ska att det inte är givet att grund för omhändertagande fanns när respektive ärende initierades; sådana skäl kan uppkomma under ärendets gång, om situationen för djuren på något sätt försämrats.

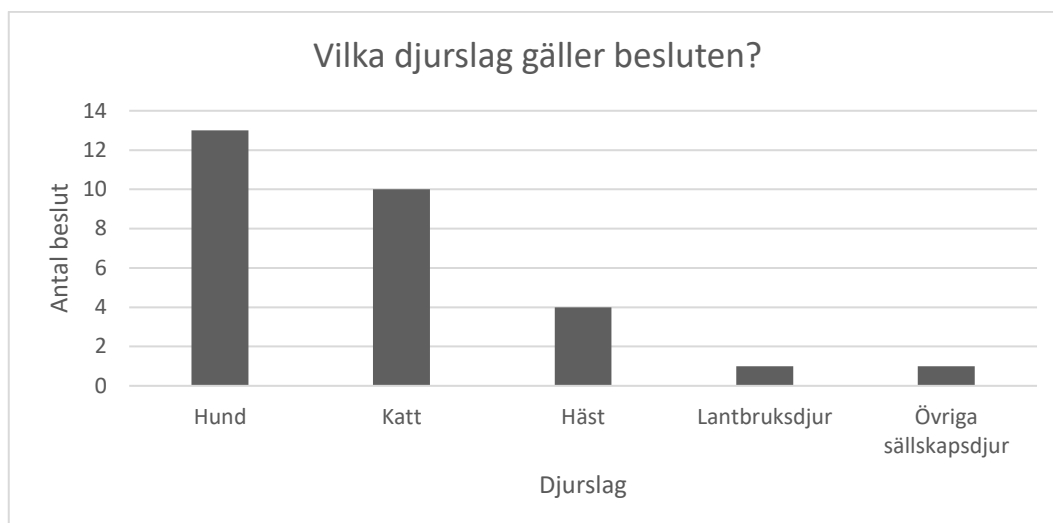

Figur 2. Antal månader från första kontroll fram tills dess att respektive länsstyrelse fattade beslut att omhänderta djuren. I figuren visas den kortaste, längsta samt medelvärdet för de åtta länsstyrelser som ingick i studien. Antal ärenden i figuren (n=30). De ärenden som innebar beslut på grund av tidigare djurförbud har exkluderats.

I denna studie var medelvärdet från det att ett ärende initierades till omhändertagandebeslut enligt 9 kap. 5 § DL togs 23,6 månader. Medelvärdet var betydligt högre än medianen, då vissa ärenden tog väldigt mycket längre tid än andra. Den längsta tiden för ett beslut fattat under 2023 var 120 månader sedan ärendet inleddes, oavsett om det redan då fanns skäl för att inleda ett omhändertagande eller ej.

4.1.2 Djurslag

Under år 2023 omhändertogs ett flertal olika djurarter (Fig. 3). Enligt resultatet förekommer katter och hundar i en större andel av omhändertagandebesluten jämfört med andra djurslag (Fig. 3). Den djurart som endast omhändertogs vid ett tillfälle 2023 enligt 9 kap. 5 § DL var tamkanin. Det torde också finnas ett antal ovanliga djurarter där inga individer omhändertogs det året.

Figur 3. I figuren framkommer vilka djurslag som omfattades av de omhändertagandebeslut som tio länsstyrelser gjorde enligt 9 kap. 5 § DL under år 2023. I kategorin "övriga sällskapsdjur" ingick djurslagen tamkanin. Antal ärenden är 30 (n=30).

4.1.3 Förekomst av förelägganden

I de tio län som medverkade i denna studie hade 83 % av besluten om omhändertagande av djur enligt 9 kap. 5 § DL föregåtts av ett eller flera förelägganden (exklusive ärenden fattade på grund av tidigare djurförbud).

4.2 Kvalitativa data – intervjuer med djurskyddshandläggare

Totalt bidrog fem av 21 länsstyrelser till intervjuerna. Flera länsstyrelser avböjde eftersom det saknades resurser.

4.2.1 Länsstyrelsernas rutiner

Enligt respondenterna kan länsstyrelsens rutiner variera beroende på djurslag och djurens skick. Länsstyrelsen strävar efter att djurhållaren ska ges möjlighet att rätta till bristerna och att djuren kan vara kvar, en hantering som är i enlighet med proportionalitetsprincipen. Enligt respondenterna kan länsstyrelsen i ärenden med allvarliga brister begära att till exempel ett sällskapsdjur ska tas till veterinären samma dag. Vid mindre allvarliga brister i ett lantbruksstall kan länsstyrelsen komma överens om att bristen av praktiska skäl kan åtgärdas under betesperioden när djuren inte är i stallet. Vid mindre allvarliga brister kan länsstyrelsen be

djurhållaren skicka bilder via mejl när bristerna är åtgärdade, det vill säga göra en administrativ uppföljning istället för en fysisk.

Djurens skick är en av de viktigaste faktorerna som bidrar till beslut om vad som händer med djuren efter ett omhändertagande. Djuren besiktigas av veterinär för att kunna fastställa djurens hälsotillstånd. Eftersom det kan handla om djur som är i mycket dåligt skick vid omhändertagandet så kan det behövas veterinärmedicinska åtgärder. Beroende på vad veterinären noterar vid besiktningen så beslutas det sedan om djuret behöver avlivas eller om det kan säljas eller omplaceras. I de fall där djuren är i tillräckligt gott skick kan de ofta säljas eller omplaceras. Hur försäljningen/omplaceringen går till beror på den aktuella länsstyrelsens rutiner. Vissa länsstyrelser har samarbete med organisationer som omplacerar djur, medan andra länsstyrelser själva omplacerar djuren. Samtliga respondenter svarade att man i första hand vill sälja eller omplacera djuren om möjligheten finns, men om djuret bedöms lida på ett sätt som inte kan botas inom rimlig tid eller till rimlig kostnad så beslutas det om avlivning i samråd med veterinär.

Samtliga respondenter var överens om att länsstyrelsen behöver ta hänsyn till att omhändertaganden är dyra processer för djurhållarna. Djurhållarens ekonomiska situation kan därmed bidra till hur omhändertagandet går till och vad som ska hända med djuret. Djurhållaren får ofta yttra sig med önskemål om vad som ska hända med djuret efter omhändertagandet, även om detta sedan inte är bindande för myndigheten. En respondent beskrev att det inte är ovanligt att djurhållare vill att djuret avlivas i samband med omhändertagandet.

Enligt respondenterna är processen vid omhändertagande av djur ungefär densamma oberoende av djurslag. Det som alla respondenter var överens om är att det ofta tar längre tid att omhänderta lantbruksdjur. Respondenterna förklarade att det ofta rör sig om ett stort antal stora djur. Ett stort antal stora djur kan vara svårt att förflytta och även hitta uppställningsplats till. Länsstyrelsen har möjlighet att omhänderta lantbruksdjur men fortsätta hålla dessa på den aktuella gården. Då ansvarar länsstyrelsen för den dagliga skötseln av djuren medan beslut fattas vad som ska hända med djuren, oftast beslutas det om att skicka djuren till slakt.

Respondenter svarade olika avseende hur delegationsordningen ser ut på deras länsstyrelse och vem som är beslutsfattande i beslut om omhändertagande. Endast en länsstyrelse hade möjlighet att fatta enpersons-beslut, annars var det tvåmannabeslut. Enhetschef, länsveterinär, samordnare och jurist förekom som beslutfattare gällande omhändertagande på de olika länsstyrelserna.

4.2.2 Tidsaspekter i ärendehanteringen vid icke-akuta omhändertaganden

Majoriteten (fyra av fem) av respondenterna svarade att det kan ta mycket lång tid innan ett beslut om att omhänderta djur fattas i vissa fall. En del ärenden kan ta flera år innan det beslutas om ett omhändertagande enligt 9 kap. 5 § DL. Samtidigt visar denna studie inte på ifall ett reellt behov av omhändertagande förelåg redan vid ärendets start, eller om djurens situation gradvis förvärrats under den tid då ärendet pågått och behovet av ett icke-akut omhändertagande således uppstått senare.

Respondenterna var överens om att de juridiska ramarna bidrar till att ett omhändertagande kan bli en långdragen process. De var mycket medvetna om att myndigheterna är skyldiga att följa den lagstiftning som reglerar hur ärenden ska hanteras för att det ska vara rättssäkert. För länsstyrelsen innebär det många regelverk att förhålla sig till, bland annat djurskyddslagstiftningen och förvaltningslagen. En respondent svarade *”Delgivningen och överklaganden tar mycket tid.”* Samma respondent fortsatte med att *”Det kan behövas förelägganden för att ärendet ska vara rättssäkert.”* Respondenten menade att det kanske till en början inte finns tillräckligt med juridiskt stöd för att besluta om att omhänderta djuren, utan i enlighet med proportionalitetsprincipen ger man först djurägaren en chans att åtgärda bristerna. Processen för en rättssäker hantering av ett ärende kan därför ta lång tid. Utöver tiden för delgivning, överklagande och beslutsfattning så kan även hanteringen hos förvaltningsrätten ta lång tid, om länsstyrelsens beslut överklagas.

Respondenterna menade att de ärenden som drar ut flera år i tiden oftast är fall där djurhållaren hela tiden ligger på gränsen till vad som är tillåtet enligt djurskyddslagstiftningen. De brister som noteras vid en kontroll åtgärdas men nya brister uppkommer allteftersom, men det är inte tillräckligt allvarliga brister för att besluta om att omhänderta djuren enligt 9 kap. 5–6 §§ DL. Detta är ärenden som kan fortlöpa under många år, och det finns fall som har varit aktuella i tiotals år.

4.2.3 Respondenternas uppfattning om lagstiftningens utformning

Flera respondenter svarade att de upplever att lagstiftningen är tillräcklig för att möjliggöra omhändertagande vid behov. Omedelbart omhändertagande enligt 9 kap. 6 § DL uppskattades, eftersom det gör det möjligt att omhänderta djur vid akut lidande. Respondenterna uppgav att de oftare fattade beslut om omedelbart omhändertagande än om omhändertagande enligt 9 kap. 5 § DL.

Däremot saknade flera respondenter den möjlighet som tidigare fanns i 74 § djurskyddsförordningen (1988:539) som tillät att djur omhändertogs direkt från personer med djurförbud. En respondent svarade *”Jag saknar den gamla 74 § – som innebar att vi inte behövde tillämpa förvaltningslagen fullt ut. Detta har framförts till Statskontoret och problemen har beskrivits.”*. Flera respondenter framförde att den förra versionen av lagstiftningen dessutom var mycket tydligare.

Enligt flera respondenter behöver Länsstyrelsen idag gå en lång rättslig väg innan djuren kan omhändertas medan polismyndigheten kan fatta ett sådant beslut och omhänderta djur, från en person med djurförbud, direkt. Respondenterna menar att förvaltningslagen bidrar till att omhändertaganden av djur tar längre tid än vad det hade behövt.

4.2.4 Påverkas djurens välfärd?

På frågan om respondenterna anser att djurens välfärd påverkas av den tid som passerar mellan det att ett ärende initieras och ett beslut om omhändertagande fattas svarade en respondent *”Djuren är ju kvar i miljön som inte är bra. En viss grad av lidande kan det vara. Det är inte bra men det är okej. Vid akuta lidande så omhändertas de direkt med stöd av 9 kap. 6 § DL”*. Respondenten menar att djuren är kvar i en miljö som inte uppfyller djurskyddslagstiftningen. Det behöver inte innebära att djuren direkt lider och behöver omhändertas akut utan att det finns utrymme för förbättring och därför ska djurhållaren få chansen att förbättra djurhållningen. Ytterligare en respondent svarade liknande att *”det kan bero på”*, det vill säga att djurvälståndet kan påverkas eftersom djuren är kvar i en miljö som inte är optimal men om ett direkt lidande ses så kan länsstyrelsen omhänderta dessa omedelbart. Ytterligare två respondenter svarade att djurvälståndet påverkas negativt av tiden det tar innan djuren blir omhändertagna. En annan respondent svarade *”Egentligen inte, vid akuta fall med direkt lidande finns 9 kap. 6 § DL att använda. Idag används 9 kap. 6 § DL i mycket större utsträckning och det sker inte alls så många vanliga omhändertaganden, förutom i de fall då djurhållaren har djurförbud sedan tidigare.”* Respondenterna menar att det finns lagstöd som möjliggör omedelbart omhändertagande i de fallen där djur lider.

Omhändertagande enligt 9 kap. 5 § DL, ofta kallade *”icke-akuta omhändertaganden”*, används i de fallen där det påvisats avvikelser från djurskyddslagstiftningen som inte innebär att djuren är direkt utsatta för lidande. Respondenterna menar att även om djurskyddslagstiftningen inte uppfylls så innebär det inte att djuren lider. Det kan istället handla om att bristerna ökar risken för att ett lidande ska uppstå längre fram i tiden, om problemen inte åtgärdas av djurhållaren. Om djurägaren inte åtgärdar bristerna så kan tiden till

slut innebära ett visst lidande för djuren då t.ex. miljön, utfodringen eller skötseln inte är optimal. Om djurskyddshandläggaren bedömer att djuren utsätts för lidande så kan beslut om omedelbart omhändertagande fattas.

Utifrån respondenternas svar kan det konstateras att flera respondenter anser att djurvälståndet kan påverkas negativt av tiden det tar att fatta beslut om att omhänderta djur enligt 9 kap. 5 § DL, men att djuren inte kan anses lida och därför inte ska omhändertas omedelbart enligt 9 kap. 6 § DL. Skötseln av djuren eller miljön som djuren lever i är inte optimal men medför inte ett direkt lidande som skulle innebära att omedelbart omhändertagande är nödvändigt.

4.3 Resursbrist

Respondenterna berättade att klagomål som kommer in till länsstyrelsen måste prioriteras hårt. Det finns därmed en risk att allvarliga djurskyddsärenden missas. En respondent uttryckte det som att *”Det är stor resursbrist, det finns inte tid att göra det man ska hinna. Tioprocentmålet hinns inte med och vi måste prioritera hårdare än vi hade önskat.”*

5. Diskussion

Syftet med detta arbete var att undersöka om djurs välfärd påverkas av tiden det tar från det att ett ärende initieras till att ett beslut om att omhänderta djur enligt 9 kap. 5 § DL fattas. Länsstyrelsen har lagstöd att omedelbart omhänderta djur som bedöms vara utsatta för ett pågående lidande enligt 9 kap. 6 § DL, och dessa djur omfattas inte av detta arbete. Att omhänderta djur enligt 9 kap. 5 § DL är en process (Fig. 1) där djurhållaren ofta får flera möjligheter att förbättra sin djurhållning och där ett omhändertagande är en sista utväg.

5.1 Påverkas djurvälferden av tidsintervallet?

Enligt resultatet är medianvärdet för tiden det tog att omhänderta djur elva månader från ärendets start till beslut om omhändertagande fattade under år 2023. Flera respondenter svarade att djurvälferden kan påverkas negativt av tiden det tar att omhänderta djur. Respondenterna menade dock att det beror på situationen, och att det finns möjlighet att omhänderta djur omedelbart om djuren är utsatta för ett pågående lidande. Djur kan befinna sig i en icke-optimal miljö eller icke-optimal skötsel utan att detta lett till något pågående lidande, även om djurhållaren behöver rätta till bristerna för att följa djurskyddslagstiftningen.

Resultatet visar att det i vissa fall kan ta över två år från första kontroll till beslut om omhändertagande. Under denna tid kan djuren fortsatt hållas i en miljö som inte uppfyller djurskyddslagstiftningen. Samtidigt är det inte givet att bristerna var tillräckligt stora för att ett beslut om omhändertagande skulle vara motiverat redan när ärendet påbörjades. Det förekommer också att brister rättas till efter påpekande eller föreläggande, och djurhållningen sedan uppfyller lagstiftningens minimikrav under en tid, innan andra problem uppstår eller de gamla problemen återkommer, och frågan om ett omhändertagande åter aktualiserats. I de fall där djurhållningen är dålig står detta i konflikt med lagens syfte att säkerställa ett gott djurskydd och främja djurvälferd (1 kap. 1 § DL). Enligt Mellor (2016) och teorin om de fem domänerna krävs inte bara frånvaro av lidande utan även förekomst av positiva upplevelser för att välfärden ska anses vara god. En utdragen handläggning kan alltså förlänga en situation där djurens välfärd är otillräcklig. Djurskyddslagstiftningen är en miniminivå av vad som behövs för att djur ska ha en tillräckligt god djurvälferd. Tidigare forskning visar att det tar lång tid innan djurhållare i Finland ställs inför rätta för brott mot djurskyddslagstiftningen (Väärikälä et al., 2020). Rättegångar gällande eventuella brott mot djurskyddslagstiftningen är dock formellt fristående från ett eventuellt icke-akut omhändertagande av djuren. I en studie som undersöker straff efter brott mot djurskyddslagstiftningen på gris- och nötkreatursgårdar i Finland kom författarna

fram till att medianen är strax under två år från att ett ärende startades till dom (Väarikkälä et al., 2020). I detta arbete är tidsintervallet liknande som i Väarikkälä et al. (2020) studie, medianen är drygt två år för när ett ärende startas till att beslut om omhändertagande fattas. Det är dock viktigt att poängtera att Väarikkälä et al. (2020) undersökte tiden till straffrättsliga domstolsbeslut, i detta arbete undersöks tiden till myndighetsbeslut, och därtill handlade det om icke-akuta omhändertaganden där djuren inte var utsatta för lidande. Att få sina djur omhändertagna är inte ett straff för begångna brott, utan en förvaltningsrättslig åtgärd för att förhindra framtida djurlidande.

Som tidigare skrivit är ett omhändertagande ett omfattande ingrepp i en persons liv som bör undvikas i största möjliga mån. Länsstyrelsens skyldighet att kommunicera beslut, delge handlingar och ge djurhållare möjlighet att rätta till brister är centrala principer i svensk förvaltningsrätt. Detta bidrar till rättssäkerheten men kan också förlänga processen, särskilt i fall där djurhållaren är svår att nå eller där nya förelägganden krävs. Att flera kontroller och förelägganden används innan ett omhändertagande beslutas, visar på myndigheternas vilja att ge djurhållaren möjlighet att förändra sin djurhållning. Detta är i linje med proportionalitetsprincipen (5 § Förvaltningslagen, 2017:900), men risken finns att hänsynen till djurhållaren sker på bekostnad av djurens välfärd. Länsstyrelsen ger djurhållaren flera chanser att rätta till bristerna och använder sig av förelägganden och vitesförelägganden för att förmå djurhållaren att rätta till bristerna. Omhändertagande av djur utgör det sista ledet i en omfattande handläggningsprocess, där länsstyrelsen har vidtagit ett flertal åtgärder för att få djurhållaren att uppfylla djurskyddslagstiftningen (Fig.1). I vissa fall kvarstår dock bristerna, vilket gör omhändertagande till den enda återstående åtgärden (Fig.1). Som tidigare skrivet är omhändertagande av djur ett beslut som länsstyrelsen endast fattar om ingen annan utväg finns. Vid analys av tiden är det viktigt att poängtera att det har arbetats för djurens välfärd under processens gång, och att tillfälliga förbättringar mycket väl kan ha skett under tiden.

Enligt forskningen finns det kopplingar mellan människors mentala hälsa och hur djuren sköts och behandlas (Wijk et al., 2018). Det finns även kopplingar till att personer som misshandlar djur har en våldsam bakgrund eller en tidigare kriminell bakgrund (Wijk et al., 2018). I en studie skriver Valtonen och medarbetare (2024) att det många gånger är lantbrukare som inte längre klarar av att hålla djur på grund av plötslig sjukdom eller hög ålder. Detta i sin tur påverkar djurvälfärden negativt, och enligt samma studie hade det varit av intresse att myndigheter såsom socialförvaltningen och länsstyrelsen kunde samarbeta för att hjälpa personer innan djuren far illa. Det kan dock finnas sekretessbestämmelser som förhindrar ett sådant samarbete.

5.2 Är lagstiftningen tillräcklig?

Överlag ansåg respondenterna att djurskyddslagstiftningen är tillräcklig och att det finns stöd för att omhänderta djur när det bedöms vara utsatta för lidande. Det kan dock dra ut på tiden väldigt mycket när det handlar om omhändertagande där djuren inte lider, men där det finns påtagliga brister i efterlevnaden av djurskyddslagstiftningen. Respondenterna menar även att ärendena ofta fastnar länge hos förvaltningsrätten, där det kan ta lång tid innan ett beslut fastställs. Upprepade överklaganden från djurhållaren kan bidra till att ärendena drar ut på tiden.

Flera respondenter svarade att de saknade den 74 § i den gamla djurskyddsförordningen som gjorde det möjligt att omhänderta djur även om rättsprocessen inte är färdigställd. Enligt den gamla djurskyddsförordningen hade länsstyrelsen rätt att besluta att ett beslut om omhändertagande skulle gälla även om beslutet överklagades. Detta innebar att länsstyrelsen kunde gå vidare i processen och omhänderta djur även om rättsprocessen inte var klar.

5.3 Resursbrist

Länsstyrelsen är en statlig myndighet och är beroende av de resurser som tilldelas just denna myndighet. Beroende på vad staten prioriterar så kan djurskyddet få större eller mindre resurser tilldelade. Samhällets etiska värderingar bör återspeglas i statens agerande. Detta kan ifrågasättas när det kommer till djurskyddet eftersom medborgarna ofta håller djurskyddet högt (Lundmark et al., 2014; Mellor, 2016; Voogt et al., 2023) medan resurserna till länsstyrelserna inte ökat. Samhällets värderingar och ekonomiska prioriteringar behöver sammanvägas för att i förlängningen få ett mer hållbart djurskydd. Enligt resultatet är respondenterna överens om att det råder resursbrist på länsstyrelsernas djurenheter och arbetet måste prioriteras hårt. Enligt de nationella djurskyddsrapporterna för åren 2023 och år 2024 nådde majoriteten av länsstyrelserna inte alla målen för antal normalkontroller, vilket är en konsekvens av bristande resurser (Jordbruksverket, 2024b; Jordbruksverket 2025b).

I intervjuerna poängterades det att man nu endast kan prioritera att åka ut på ärenden som är av mycket allvarlig grad eftersom det inte finns resurser till att åka ut på ärenden av lindrigare grad. Respondenterna i intervjuerna menade att begränsade resurser är ett problem inom djurskyddsarbetet som kan innebära att viss djurhållning inte kan/hinner kontrolleras innan djurens välfärd är mycket

negativt påverkad. Det framkom att resursbristen bidrar till att många ärenden missas och inte kontrolleras på plats hos djurhållaren på det sätt som hade behövts. Många ärenden hanteras i stället från kontoret där man skickar ut brev med information till djurhållare angående anmälan och vad som krävs för att djurhållaren ska följa djurskyddslagstiftningen.

Enligt 1 kap. 1 § DL ska djur ha en god djurvälfärd. Detta kan bli svårt att kontrollera och uppnå när länsstyrelsen endast fysiskt kontrollerar de ärenden som är av den allvarligaste graden på grund av att det inte finns tillräckligt med resurser.

5.4 Studiens metod

Denna studie har använt en kombination av kvantitativ dokumentanalys och kvalitativ intervjumetod, vilket möjliggör en bred belysning av omhändertagande enligt 9 kap. 5 § DL. Kombinationen av kvantitativ och kvalitativ metod möjliggör metodtriangulering, vilket stärker studiens validitet. Den kvantitativa metoden ger överblick över handläggningstider och omfattning, medan den kvalitativa metoden bidrar med förståelse för praktiska utmaningar och variationer mellan ärenden. Metodtrianguleringen har gett en mer nyanserad bild av ämnet, där handlingar synliggör tidsaspekter och intervjuerna bidrar med en djupare förståelse.

En styrka i metoden är att arbetet baseras på autentiska beslut och handlingar från länsstyrelser, vilket skapar en hög grad av verklighetsförankring. Materialet har gett möjlighet att identifiera medianvärden och mönster i handläggningstiden, vilket besvarar en av studiens centrala frågeställningar om tidsintervallet för omhändertagande enligt 9 kap. 5 § DL.

Den kvalitativa delen har förstärkt förståelsen för hur djurvälfärden påverkas under processens gång samt vilka faktorer som länsstyrelserna själva upplever påverkar handläggningstiden. Samtidigt utgör det låga antalet intervjuer en begränsning. Att endast fem län deltog i intervjuerna påverkar variationen i svaren, och det är möjligt att andra upplevelser och arbetssätt inte fångats upp. När det gäller urvalet av handlingar: handlingar begärdes från samtliga län, men endast 10 län bidrog. Kostnad för utlämnande utgjorde ett hinder i vissa fall. Även om det insamlade materialet gav ett tillräckligt underlag för att besvara frågeställningarna, hade ett mer heltäckande urval kunnat stärka resultatets tillförlitlighet.

5.4.1 Studiens felkällor

I denna studie finns felkällor som bör beaktas och som kan förbättras i framtida studier. Den mänskliga faktorn är svår att undvika, särskilt i en studie där endast en person har genomfört samtliga moment. Detta kan ses som en fördel ur ett enhetlighetsperspektiv, men innebär samtidigt en risk för omedveten partiskhet eller tolkningseffekter. Exempelvis kan analysen av intervjusvar påverkas av personliga antaganden eller tolkningar, vilket i sin tur kan påverka resultatets objektivitet.

En möjlig begränsning är att vissa länsstyrelser inte svarade på begäran om intervju eller handlingar, vilket kan ha påverkat urvalets bredd. Detta berodde på att vissa länsstyrelser tog ut en kostnad för att lämna ut begärda handlingar – en kostnad som inte var budgeterad i förväg. Detta medför att resultatet inte är heltäckande för samtliga län i Sverige. En möjlig förbättring i framtida studier vore att i förväg beräkna och inkludera en kostnadsram för att kunna inkludera samtliga länsstyrelsernas data. Dock täcker de medel som av universitetet avsatts för handledning av examensarbetet inte sådana utgifter. Det bör också noteras att dokumentationen i vissa ärenden varit bristfällig, vilket kan påverka analysens fullständighet.

5.4.2 Framtida forskning

I dagsläget finns det begränsat med forskning kring tillämpningen av djurskyddslagstiftningen. Detta är ett område där det finns behov av ytterligare vetenskapliga studier, för att säkerställa att framtida beslut till exempel vid stiftande av nya lagar grundar sig i evidensbaserad kunskap men även är etiskt- och socialt hållbara. I dagens samhälle är djurvälstånd en mer prioriterad fråga än förr, vilket också gör att forskningen behöver inkludera etiska aspekter.

Denna studie belyser flera aspekter av omhändertaganden enligt 9 kap. 5 § DL, men den belyser också ett behov av fortsatt forskning. Att bredda och fördjupa förståelsen av handläggningsprocessen och dess inverkan på djurvälstånd är centralt för att säkerställa ett gott och hållbart djurskydd. Ur ett etiskt perspektiv är det viktigt att jobba för ett gott djurskydd och en god djurvälstånd.

En viktig framtida forskningsinriktning vore att undersöka djurens faktiska välfärd under den tidsperiod som förflyter mellan den första kontrollen och det eventuella omhändertagandet. Detta skulle bidra med en mer nyanserad bild av konsekvenserna av lång handläggningstid. Detta i sin tur kan bidra till ett mer hållbart djurskydd i Sverige.

En annan möjlig studie skulle kunna vara en kvantitativ enkätundersökning riktad till djurskyddshandläggare. En sådan undersökning skulle kunna ge en bredare överblick av variationer i arbetssätt, resurstillgång och prioriteringar mellan olika

län, vilket kan påverka både handläggningstiden och rättssäkerheten i ärendena, vilket hade kunnat bidra till ett mer hållbart arbetssätt kring djurskyddet i Sverige. Ett mer hållbart djurskydd bidrar i sin tur till en mer hållbar och god djurvälstånd, och också till en större acceptans för svensk djurhållning.

6. Slutsats

Syftet med denna studie var att undersöka hur omhändertaganden enligt 9 kap. 5 § djurskyddslagen (2018:1192) genomförs, samt vilka faktorer som påverkar handläggningstiden och djurvälståndet. Resultaten visar att processen från första kontroll till beslut om icke-akut omhändertagande ofta är långdragen, med ett medianvärde på elva månader. Detta kan få negativa konsekvenser för djurens välfärd, om det är så att deras situation försämras under tiden. Om det visar sig att djuren är utsatta för ett pågående lidande kan de dock snabbt omhändertas i enlighet med en annan paragraf i djurskyddslagstiftningen. Av studiens första frågeställning, hur lång tid det tar från första kontroll till omhändertagande, framgår att ärenden enligt 9 kap. 5 § DL i praktiken kan ta flera år att avsluta. Djurhållaren ges ett antal möjligheter att rätta till bristerna i sin djurhållning. Länsstyrelserna följer en juridisk och administrativ process, där förelägganden och vite används i syfte att få djurhållaren att förbättra sin djurhållning.

Den andra frågeställningen – hur djurvälståndet påverkas av utdragna ärenden – besvaras delvis genom intervjuerna. Flera handläggare upplever att djurens välfärd kan försämras under tiden, särskilt i ärenden där insatser drar ut på tiden på grund av resursbrist eller juridiska hinder. Samtidigt framhålls att det finns möjlighet att besluta om omedelbara omhändertaganden enligt 9 kap. 6 § DL i akuta fall, vilket fungerar som en skyddsmekanism. Den tredje frågeställningen – vilka faktorer som påverkar handläggningstiden – besvaras genom både kvantitativa data och kvalitativa intervjuer. Framträdande faktorer inkluderar variationer i personalresurser, arbetsbelastning, interna rutiner samt förutsättningarna inom det enskilda ärendet.

Sammantaget visar studien att omhändertaganden enligt 9 kap. 5 § DL är en process beroende av rättssäkerhet men som riskerar att dra ut på tiden, vilket kan vara till nackdel för djuren. Det finns därför ett behov av att se över handläggningsprocessen, resursfördelningen och tillämpningen av gällande lagstiftning för att säkerställa att både djurens välfärd och den enskildes rättssäkerhet tillgodoses.

Referenser

- Arla, u.d., <https://www.arla.se/hallbarhet/korna/djuromsorg/>, använd 2025-02-28.
- Brottsbalk (1962:700)
- Delgivningslagen (2010:1932).
- Djurskyddslagen (2018:1192).
- EUR-lex. u.d., <https://eur-lex.europa.eu/SV/legal-content/glossary/animal-welfare.html>, använd 2025-04-23.
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll) (Text av betydelse för EES).
- Fraser, D. (2003). Assessing animal welfare at the farm and group level: the interplay of science and values. *Animal welfare*, 12 (4), 433–443.
<https://doi.org/10.1017/s0962728600026038>.
- Förvaltningslagen (2017:900).
- Hampton, J.O., Hemsworth, L.M., Hemsworth, P.H., Hyndman, T.H. & Sandøe, P. (2023). Rethinking the utility of the Five Domains model. *Animal welfare*, 32, e62-.
<https://doi.org/10.1017/awf.2023.84>.
- Jordbruksverket. (2022). Vägledning för offentlig kontroll av djurskydd i djurhållning av tamdjur. Jordbruksverket. Använd 2025-08-20.
<https://jordbruksverket.se/download/18.2c023d2f18531ead09d78a00/1671692921523/Vagledning-offentlig-kontroll-djurskydd-tga.pdf>. använd 2025-06-23.
- Jordbruksverket, (2024a), <https://jordbruksverket.se/djur/djurskydd-smittskydd-djurhalsa-och-folkhalsa/djurskyddet-i-sverige>, använd 2025-02-26.
- Jordbruksverket, (2024b).
<https://www2.jordbruksverket.se/download/18.37d103b18f50d055921109e/1715343178802/ovr684.pdf>, Nationell djurskyddsrapport 2023. Jönköping: Jordbruksverket, använd 2025-04-23.
- Jordbruksverket, (2025a). <https://jordbruksverket.se/djur/djurskydd-smittskydd-djurhalsa-och-folkhalsa/djurskyddet-i-sverige#om-nagon-bryter-mot-lagstiftningen>. använd 2025-08-16.

- Jordbruksverket, (2025b). <https://webbutiken.jordbruksverket.se/sv/artiklar/ovr737.html>. använd 2025-08-16.
- Lag (1985:206) om viten.
- Lundmark, F., Berg, C., Schmid, O., Behdadi, D. & Röcklinsberg, H. (2014). Intentions and Values in Animal Welfare Legislation and Standards. *Journal of agricultural & environmental ethics*, 27 (6), 991–1017. <https://doi.org/10.1007/s10806-014-9512-0>.
- Lundmark, F., Berg, C. & Röcklinsberg, H. (2018). Private Animal Welfare Standards- Opportunities and Risks. *Animals (Basel)*, 8 (1), 4-. <https://doi.org/10.3390/ani8010004>.
- Lundmark Hedman, F., Veggeland, F., Vågsholm, I. & Berg, C. (2021). Managing Animal Welfare in Food Governance in Norway and Sweden: Challenges in Implementation and Coordination. *Animals (Basel)*, 11 (7), 1899-. <https://doi.org/10.3390/ani11071899>.
- Lundmark Hedman, F., Berg, C. & Stéen, M. (2021). Thirty years of changes and the current state of swedish animal welfare legislation. *Animals (Basel)*, 11 (10), 2901-. <https://doi.org/10.3390/ani11102901>.
- Mellor, D.J. (2016). Updating Animal Welfare Thinking: Moving beyond the “Five Freedoms” towards “A Life Worth Living.” *Animals (Basel)*, 6 (3), 21-. <https://doi.org/10.3390/ani603002>.
- Miller, L.J. & Chinnadurai, S.K. (2023). Beyond the Five Freedoms: Animal Welfare at Modern Zoological Facilities. *Animals (Basel)*, 13 (11), 1818-. <https://doi.org/10.3390/ani13111818>.
- Regeringen. (2018). Ny djurskyddslag (Prop. 2017/18:147). Stockholm: Regeringskansliet.
- Svensk travsport, u.d., <https://www.travsport.se/hastvalfard/travsporten-och-djurskyddet/svensk-travsports-hastvalfardspolicy/>, använd 2025-02-26.
- Svenska ägg, u.d., <https://www.svenskaagg.se/>, använd 2025-02-28.
- SVT nyheter, 2024, <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/sormland/djurhandlaggare-utsatts-for-hot-och-stress-personer-hotar-att-ta-sitt-liv-om-vi-tar-djuren>, använd 2025-01-08.
- Valtonen, E., Hänninen, L., Valros, A. & Koskela, T. (2024). Neutralisation techniques used by defendants charged with animal welfare offences in Finland. *Animal welfare*, 33. <https://doi.org/10.1017/awf.2024.32>.
- Väärrikälä, S., Koskela, T., Hänninen, L. & Nevas, M. (2020). Evaluation of Criminal Sanctions Concerning Violations of Cattle and Pig Welfare. *Animals (Basel)*, 10 (4), 715-. <https://doi.org/10.3390/ani10040715>.
- Voogt, A.M., Ursinus, W.W., Sijm, D.T.H.M. & Bongers, J.H. (2023). From the Five Freedoms to a more holistic perspective on animal welfare in the Dutch Animals Act. *Frontiers in animal science*, 4. <https://doi.org/10.3389/fanim.2023.1026224>.

WOAH, <https://www.woah.org/en/what-we-do/animal-health-and-welfare/animal-welfare/>.

Wijk, A., Hardeman, M. & Endenburg, N. (2018). Animal abuse: Offender and offence characteristics. A descriptive study. *Journal of investigative psychology and offender profiling*, 15 (2), 175–186. <https://doi.org/10.1002/jip.1499>.

Populärvetenskaplig sammanfattning

I Sverige finns det en djurskyddslagstiftning som djurägare är skyldiga att känna till och följa. Djurskyddslagstiftningen syftar till att förebygga att djur far illa samt till att djur ska leva ett bra liv. Djurskyddslagstiftningen byggs upp av djurskyddslagen, som är den mest grundläggande delen av lagstiftningen. Djurskyddsförordningen är något mer detaljerad och sedan finns föreskrifter som är mest detaljerade och även inriktade på djurslag och djurarter.

Länsstyrelsen är den myndigheten som ansvarar för att kontrollera att djurskyddslagstiftningen följs. Länsstyrelsen kan få in klagomål från allmänheten om att en djurhållare missköter sina djur. I dessa fall prioriteras ärendena hos länsstyrelsen och när det anses nödvändigt kan länsstyrelsen åka ut och kontrollera djurhållningen ifråga. Om brister upptäcks kan länsstyrelsen besluta om att förelägga djurhållaren med vad denne måste åtgärda för att följa djurskyddslagstiftningen. Därefter brukar länsstyrelsen åka ut på uppföljande kontroll. Om djurhållaren inte har åtgärdat bristerna kan länsstyrelsen besluta om nytt föreläggande som även kan åläggas med ett vite. Ett vite är en summa som ska bestäls om föreläggandet inte följs. Om bristerna inte åtgärdas trots föreläggande och länsstyrelsen bedömer att djurhållningen inte kommer att förbättras så kan det beslutas om omhändertagande av djuren. Djuren kan då säljas eller omplaceras till nya ägare, eller avlivas. Omhändertagande av djur är den sista utvägen och länsstyrelsen har också lagar och regler att anpassa sig till i sådana fall kring hur de får agera.

Eftersom det finns många lagar och regler att följa vid omhändertagande av djur så kan det dra ut på tiden innan länsstyrelsen faktiskt får omhänderta djuren. I detta arbete var syftet att undersöka hur lång denna tid kan vara och hur det kan påverka djurens välmående. För att undersöka detta samlades handlingar in från länsstyrelserna där beslut om omhändertagande enligt 9 kap. 5 § DL tagits under år 2023. Djurskyddshandläggare intervjuades sedan för att få en djupare förståelse kring processen runt omhändertagandena.

Enligt resultatet varierar det kraftigt hur lång tid ett ärende som slutar med ett icke-akut omhändertagande tar. Medianvärdet i denna studie visade att ärenden som resulterar i ett omhändertagande enligt 9 kap. 5§ DL tar 11 månader från att ärendet först initierades. Beroende på hur djurhållningen ser ut kan det påverka djurens välmående negativt att vara kvar i miljön under denna tid. Om länsstyrelsen bedömer att djuren i praktiken är utsatta för lidande på grund av bristerna i djurhållningen kan djuren dock omhändertas betydligt snabbare, med hjälp av en annan bestämmelse i lagstiftningen.

De intervjuade respondenterna påpekade att det råder resursbrist på länsstyrelserna och att den förvaltningsrättsliga rättsprocessen kan bidra till att det dras ut på tiden.

Sammanfattningsvis varierade det mycket hur lång tid det tog att gå igenom hela processen fram till att faktiskt omhänderta djuren i icke-akuta ärenden. Tiden kan påverka djurens välmående beroende på hur miljön, skötseln och djurens skick är. De intervjuade handläggarna ansåg att det finns gott lagstöd kring omhändertagandet av djur, och att det finns möjlighet att omhänderta djuren omedelbart om det anses vara ett direkt lidande för djuren att vara kvar. De främsta anledningarna till att ärenden tar lång tid är att, a) ägare ligger på gränsen till vad som är tillåtet där brister rättas till men det framkommer nya brister vid varje ny kontroll, b) resursbristen vid länsstyrelserna bidrar till att ärenden får prioriteras hårt, och c) vid överklaganden av ärenden kan rättsprocessen bidra till att verkställandet fördröjs.

Bilaga 1

I denna intervju är fokuset på ”vanliga omhändertaganden”, det vill säga omhändertaganden enligt djurskyddslagen 9 kap 5 §. Djurskyddshandläggarna som deltar i intervjun bör ha varit med om minst tre omhändertaganden för att kunna medverka i intervjun.

1. Hur många gånger har du varit med och omhändertagit djur?

- Färre än 10 gånger

- Fler än 10 gånger

a. Vad var det för slags djur?

2. Hur skulle du beskriva skillnaden på ärenden som leder till omedelbara omhändertaganden jämfört med ”vanligt” omhändertagande?

3. Hur ser rutinerna ut i sådana ärenden på din länsstyrelse? Beskriv hur tågorordningen brukar vara.

a. Vem har delegation hos er på att fatta beslut om att djur ska omhändertas?

b. Kommuniceras alltid beslutet med djurhållaren? Brukar djurhållarna komma in med invändningar i samband med detta?

c. Hur lång tid brukar ett ärende, som slutar i omhändertagande, ta? (Tänk tiden från det första klagomålet/första gången ni är där till att djuren är omhändertagna).

4. Hur ser processen ut efter omhändertagandet, dvs vad händer med djuren?

a. är det vanligast att djuren blir omplacerade eller avlivade

b. hur och av vem görs bedömningen vad som ska ske med djuren

c. är det olika mellan olika djurslag (t.ex. vanligare att besluta om avlivning för lantbruksdjur än sällskapsdjur osv)?

d. när tas det beslutet (behöver man avvakta tills tiden för överklagande har gått ut?)

5. Vad tycker du om tiden det tar att omhänderta djur?

a. Vad är de främsta orsakerna som du ser till att omhändertaganden ibland drar ut på tiden?

b. Är det vanligt att beslutet om omhändertagande föregåtts av ett/flera förelägganden?

c. Anser du att djurens välfärd påverkas av tidsspannet det tar att omhänderta djuren? På vilket sätt? Har du några exempel som du själv upplevt?

d. Ser du att tiden/processen kan kortas ner någonstans genom t.ex. en lagändring eller att era rutiner ändras?

- e. Ser du någon skillnad i tidsspannet det tar att omhänderta sällskapsdjur respektive lantbruksdjur?
6. Har du upplevt att du vill omhänderta djuren men måste avvakta för att ha tillräckligt med lagstöd?
7. Tycker du att länsstyrelsen borde ha mer rättigheter/privilegier att omhänderta djur tidigare? Dvs tycker du lagstiftningen är tillräcklig?
8. Är det vanligt att djurhållare överklagar ett beslut om omhändertagande?
9. Har du varit med om att omhändertagandet har hävts i rätten? Vad var anledningen?
10. Har du något du vill tillägga?

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket.

Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen.

Du hittar länkar till SLU:s publiceringsavtal och SLU:s behandling av personuppgifter och dina rättigheter på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>

☒ JA, jag, Viktoria Studzinska har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

☐ NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse till att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.